

UNIVERSUL LITERAR

PREȚUL ABONAMENTULUI în țară: pe un an 150 lei în străinătate pe un an 300 lei

Apariția lui Cristos la Emaus. — (Vezi pag. 3).

„Vin florile cu soare“

de LEONTIN ILIESCU

Și astăzi copilașii, în Dumineca florilor, se duc de dimineață la biserică, spre a-și încinge mijlocul cu rumuri de salcie tânără și fragedă.

Și, an cu an, Dumineci înflorite trec peste anii noștri, tineri și bătrâni, împărțind bucuriile după vârstă și după cum e omul așezat în viață.

„Vin florile cu soare
Și soarele cu flori!“

spune graiul popular. Așa cântă și poetul inspirat. Soarele zilelor noastre e așteptat încă să răsară odătită cu primăvara României.

În așteptarea mult visatei primăveri se cere să muncim ca grijiile mărunte, necazuri și amărăciuni, să nu mai facă noapte în sufletele noastre flămânde de pâinea bucuriei, de graul înfrățirii.

„Vin florile cu soare.“ dar copilașii simt și ei că nu mai sunt vremurile copilăriei, așa cum te-am trăit și înțeles noi, părinții lor, pe când eram și noi copii, ca ei.

S'a spus deatâtea ori că suntem generație jertfită. Primim cu bucurie onoarea, dar avem și o răspundere mare în fața ei.

Avem răspunderea celor ce facem spre a pregăti urmașilor o așezare mai temeinică și mai bună, ca ei să nu-și blestemă strămoșii.

Drept aceia, se cere să lucrăm ca moșneagul nins de vremuri. Ca un grădinar al iubirii, acesta seamănă pe pământul lui Dumnezeu fără să-i treacă prin minte că va culege roadele semănăturii sale.

Moșneagul seamănă pentru aișii. Acți stă etica și estetica preocupărilor sale. Când va pleca și el de pe pământ, Dumineci înflorite îi vor zâmbi acolo unde se va duce. Dar el nici nuăcar pentru ce-i se va întâmpla *dincolo*, nu face aceia ce face, pentru că n'asteaptă răsplata nimănu-i, dar iartă greșala tuturor. Așa e omul, care va stă senin în fața lui Cristu.

Iată pentru ce e vrednic să ne ostănim nu numai spre dobândirea de bunuri pământești, dar și spre întrebuițarea lor cumpănită, spre folosința tuturor.

Omul pe pământ nu e decât un gospodar al bunurilor ce i-au fost date să le aibă.

Gospodări-va bine aceia ce i s'a dat? Răsplata o va duce cu sine și o va purta deapaururi cu el, pentru că ea nu va muri nică după „moartea“ lui.

Astfel mi se destăinuie sufletul de flori și parcă ascult concertul păsărilor din pădure, în diminețile de April rugându-se naturii pe deasupra arborilor ce și înalță bratele înflorite către cer.

Rugăciunea lor e mai presus de rugă omenească, dar înțelesul ei pare să fie același:

Bine cuvântoză. Doamne, pe cei rătăclii. Bine cuvântoză-i spre mântuirea lor!

Să poată spune și ei, cu inima înflorită de iubirea aproapei și încărcată de dururi dumnezeiești:

„Vin florile cu soare
Și soarele cu flori!“

Răscolind amintirile

Debuturile lui Delavrancea

III

Debutul politic

Posedând cu un extraordinar belsug două din însușirile ce se cer în primul rând orăului politic, darul de a vorbi și pe acela de a scrie, Delavrancea nu se hotărăște totuși să se avânte în arena politică, de sil ademeneau propunerii curtenitoare din ambele tabere, fiindcă pe vremea aceea aveam doar două partide politice.

La Delavrancea darul cuvântului s'a manifestat înaintea celui al scrisului, cu mult înainte, pe când era într'a 5-a sau a 6-a de liceu, n'as putea preciza în care dar rețin bine că era în acea clasă cu Mihai Ghimpa, unul din frații Golești, paremi-se Radu Novan și macedonenă Ștefan Mihăileanu.

Băgat, Tafeke, Murise profesorul lui vestitul linguist Massim, antagonistul celui alt linguist contemporan, profesorul Tărcă, antagonism care a dat prilej lui Nichiperca (marele humorist Nae Orășianu) să dea la iveală în revista lui *Ghimpele*, câte-va glume versificate foarte reușite. Se știe că pe când Massim pretindea să se pronunțe și să se scrie: *nașione, rașione, sancțione*, Tărcă cerea elevilor săi să zică și să scrie: *năciune, răciune, sancțiu-ne* și probabil, ca să dea dovadă de consecvență semna *Cărcă*.

Murise, zic, profesorul Massim, și hotărându-se ea printre cei ce urmau să-i facă clogiul funebru să fie și un elev al liceului Sf. Sava unde profesase dispărutul, sorții căzură pe elevul Barbu Ștefănescu (pe atunci nu adoptase pe Delavrancea).

Elevul Barbu Ștefănescu s'a executat și a rostit o cuvântare în biserica Sf. Gheorghe unde s'a slujit mortul, așa de magistrală, în cât toată asistența înmărmurită de amplexarea frazei,

GLORIA IUBIRII

*Gloria iubirii azi o cânt . . .
E flutdul, seva primăverii
Orga jeltitoare a durerii
Risipește ultimii avânt*

*Gloria iubirii a Himerii,
E o sărbătoare pe pământ: —
Taina lui Osiris, zeul sfânt —
Al vieții — visul învierii . . .*

*Fericirea râde visătoare . . .
Eunice — arată lui Petroniu
Luminșul vieții vătoare . . .*

*Irizat, sub cer de antimoniu,
Nenoroc contemplă — ce ciudat e!..
Agonia clipelor uitate . . .*

I. Olteni

de corectitudinea dicțiunii și mai ales de înălțimea imaginilor, se întreba cine putea fi imberbul acesta așa de uscățiv și de puțin arătos, dar atât de impetuos și de înflăcărat, iar profesorul Dem. Laurian, el însuși un orator gustat cu reputație de mult făcută, care vorbește înaintea lui, nu se putu abține de a nu-l îmbrățișa față de toată lumea din biserică, lume care aproba prin lacrimi gestul acesta al maestrului Laurian.

A fost pentru elevul Barbu Ștefănescu un adevărat triumf ziua aceia și colegii cu cari s'a înapoiat la internat nu i-au preocupat admirația lor n'el atunci, nici după aceea.

Debutul politic a fost precedat de debutul lui gazetaresc care s'a manifestat la *Epoca*, în chiar primele zile ale apariției acestui ziar întemeiat — cum se știe — de marele român Nicolae Filipescu, cam imediat după înapolerea-i de la studii din Franța. Aci Delavrancea colaborează sub pseudonim împreună cu Viahuță, dar după puțină vreme, absorbiți în întregime de preocupări pur literare și cu deosebire de revista lor, atunci înființată, *Viața*, părăsesc amândoi *Epoca* și renunță la gazetărie.

Într'o zi lui Delavrancea i se trimite răspuns că Eugeniu Stătescu ține să-l cunoască și să-i vorbească. Întâlnirea aceasta a fost hotăritoare pentru Delavrancea și constituie debutul lui politic, căci nu numai a reîscut gazetăria dar s'a și înregimentat politicește.

După ce Stătescu i-a zugrăvit în tonuri trandafirii activitatea și programul la Ion Brătianu (casele erau pe ste drum în strada Colței prin apropierea bisericii italiene) și aci a primit bine cuvântarea șefului.

Marele vrăjitor de suflete care era Ion Brătianu, cu felul lui de a fi comunicativ și atrăgător, întrebându-l între altele, ce-ar putea face pentru partid, Delavrancea spunea că i'a răspuns textual:

— Eu, d-le Brătianu, pot face tot ceea ce fac cei mai de seamă colaboratori ai d-tale.

După câteva zile dela această întrevedere a apărut ziarul liberal *Democrația* înființat pentru Dejavrancea. Aci a scris el — pare mi se doi ani! — o serie de articole cari l-au distins în gazetărie. Dispărind însă ziarul, Dejavrancea a trecut la *Voința Națională* unde împreună cu Gogu Cantacuzino și Ianovici a condus dispărutul cotidian scriind aci cele mai splendide filipice la adresa adversarilor semnându-le cu o stea.

A urmat firește câteva discursuri politice la Dacia cari l-au consacrat definitiv, până la ivirea unui scaun vacant la al II-lea de Cameră în Prahova, pe care ocupându-l a avut prilejul să se manifeste și în parlament, așa cum se știe că s'a manifestat.

V. Bilciurescu

Christos la Emaus

(Vezi ilustrația din pag. I.)

Tabloul lui A. Sourde „Christos la Emaus” amintește întâmplarea care este așa de simplu și mișcător descrisă în Evanghelia lui Luca în capitolul 24: „Doi din apostolii lui Christos se duceau pe drumul de la Emaus. Pe drum se apropie de ei cineva, dar ochii lor erau „opriți” și ei nu recunoscă în El pe Mântuitorul. Și se apropără ei toți trei de satul în care mergeau. Și El se arată că vrea să meargă mai departe. Dar ei îl reținură, spunându-i „Rămâi cu noi, pentru că ziua se lasă spre noapte”. Și El intră cu ei. Și când El rămase cu ei, El luă pâinea o binecuvântă și rupând-o în două le-o dăte lor. Atunci li se deschiseră ochii și ei îl recunoscă pe El. Dar El se făcu nevăzut lor”.

Dor de primăvară

*Din trup de flori, din muguri fragezi,
Ce-apar pe vechca lor povară,
Renasc dorinți și'n dor de viață,
Revarsă dulcea primăvară.*

*Din volbura albastră-a zării
Au prins cocori să vină iară,
Privighetori, să-si cînte tritului,
In aburi calzi de primăvară.*

*Se'mprăștie ale iernei neaguri
Și-un lîmpede cucernic soare,
Prin raze-și flutură izbânda,
Ce-o'mbie'n muguri verzi și'n floare.*

Aurel Dumitrescu

Săptămâna Patimilor în pictură

Suferințele îndurate de Mântuitorul în săptămâna patimilor au inspirat pe mulți pictori din întreaga lume care au căutat să pună pe pânzele lor momentele principale din această viață pământească a lui Hristos.

Tabloul lui Verencrogh, pe care pictorul l'a intitulat „Iată omul!” „Ecce homo!” reprezintă pe Pilat în clipa când arată mulțimei pe Hristos

Pictorul Kehler în tabloul lui a redat ultima suflare a lui Hristos pe cruce și a intitulat lucrarea sa „S'a sfîrșit”. În această scurtă frază e toată tragedia *Accluvia* care a primit moartea pentru binele omenirii.

Tabloul pictorului grec E. Kasparides intitulat „Coborîrea în mormînt” exprimă momentul mișcător de care vorbește evanghelistul Luca „Au ve-

și o întreabă dacă acesta e omul care trebuie pedepsit pentru învățura lui, iar mulțimea nebună de ură îi răspunde: „Ucide-l!”

Tabloul lui Ghirladajo, pictor din evul mediu, care în lucrarea lui îmbracă unele personaje în costumele epocii, cum au făcut de altfel și alți pictori vechi, ne arată drumul Mântuitorului spre Golgotha.

nit chiar femei, cari au urmat pe Isus din Galilea și au privit mormîntul și cum a fost așezat trupul Lui”.

Aceste cuvinte ale Evangheliei și altele cari auservit pictorilor de a le întruhipa în imagini așa de vii, redau prin tablourile care au fost inspirate de ele și mai bine, momentele de suferință ale Mântuitorului și le fac mai bine înțelese. Generație după

generație pătrunde în înțelesul acestor cuvinte și trăește cu ele, după cum generații de artiști reușesc să facă astfel ca omenirea să înțeleagă și mai bine aceste cuvinte.

cuprinde tot mai mult cu lumina lui spațiul Universului — și va fi o vreme când făcând dragostea de oameni va lumina pe toți și va fi conducătorul și izvorul vieții. Despre

Din copilărie trăim cu tablourile și imaginile acestui trecut îndepărtat, care ca un foc puternic aprins pe un munte stăpânitor a toate, luminează veacurile și oamenii. Și focul acesta

aceasta ne vorbește tablourile pictorilor care-și sacrifică talentele și genurile lor pe altarul flăcării vecinice și curate care este iubirea de oameni.

D.

Impresionismul în artă

Impresionismul datează de câteva decenii.

Este o invenție a pictorului *Claude Monet*, care a intitulat astfel un tablou al său expus la „Salonul oficial” din Paris la 1889. Acest tablou reprezenta un peisaj, o impresie după natură.

O întreagă artă plastică și literară s-a născut din această concepție.

Impresionismul este o abatere de la realism, este o stăpânire a realității sau o dominare a acesteia prin intuiție.

Artiștii desgustați de excesele realismului au căutat să-l idealizeze, adică să redea nu numai o copie sau o fotografie a realității, ci au încercat să transpună sentimentul și starea lor sufletească de atunci în peisajul văzut sau în bucată literară pe care o creiau. Numai era natura moartă sau privită indiferent, ci însuflarea (Aneiferung) unei simțiri adânci în redarea unui colț de natură.

Impresionismul în arta plastică.

De ce frumoșii tăi ochi plâng

*De ce frumoșii tăi ochi, oare
Au fost ursiți mereu să pângă
Și-a lor lumini mângâtoare
Numai durerea s'o resfrângă?..*

*De ce azi gura ta nu are
Surisul dulce de-altă dată,
Și inima ti tremurătoare
Par'ca uitat de lumea toată?..*

*În urma ta merg și-azi pe drum,
Pr'vind și eu tot spre pământ,
Iar bietele'mi nădejdi, acum,
Sunt flori ce cresc pe un mormânt..*

S. Codreanu-Câmpina

mai ales în pictură, a dat cele mai însemnate talente, însă, în ceea ce a produs mai remarcabil acest impresionism este critica ce poartă acest nume.

În arta plastică este mai greu de deosebit nuanța impresionistă de cea ce privește tehnica în genere a acestei arte.

Insistăm mai mult asupra importanței impresionismului în literatură, fiindcă influența lui este mai mare și mai decisivă în această direcție.

În ce privește literatura, impresionismul a născut o nouă școală literară și a creat acea pleiadă de critici, care a dat literaturii franceze cele mai de seamă nume din ultimii 35 de ani ca *Jules Lamaitre, Emile Faguet, Anatole France, Paul Bourget, Remy de Gourmont* și *Paul Souday*.

Toți acești scriitori au rupt cu vechea școală tradiționalistă franceză și s-au de-lat acestei specialități, care a creat cele mai frumoase și cele mai durabile opere de critică literară. Toți acești critici s-au prevalat de la *Sainte-Beuve*, pe el l-au ales ca strămoș, ca maestru și ca predecesor.

Impresionismul arată simțirea noastră, simpatia sau antipatia noastră, amintirea sau experiența noastră la citirea unei opere de artă.

Ca să înțelegem complet și bine epoca și opera lui *Rabelais* sau *Montaigne* de pilda, sau a oricărui scriitor sau artist în genere, avem imediată nevoie de o explicație, de reconstituirea societății în care au trăit acești artiști, fiindcă numai astfel îi vom putea pricepe cum trebuie. Cu modul acesta critica a devenit indispensabilă cititorului de azi.

Pentru a înțelege un scriitor sau pe un poet antic, modern sau contemporan, publicul are de nevoie de intervenția și explicația criticului erudit, competent și obiectiv.

Majoritatea oamenilor de azi nu au timp să citească mult sau să se pună în curent cu toată producția literară din trecut. Ca să facă aceasta le trebuie o viață întreagă de muncă, de sfodări și de sacrificii. În cazul când ai vreme, totuși nu poți cunoaște toate literaturile și toate manifestările culturale din lume.

Pentru a ajunge la o opinie proprie îți trebuie o experiență în domeniul acesta de zeci de ani și tot mai trebuie o vastă cultură, cel puțin pentru cunoașterea literaturii clasice și a câtorva din literaturile mari moderne. În orice caz, trebuie să cunoști, în linii generale, toată producția spirituală a epocii tale.

Criticul impresionist reprezintă quintesența inteligenței și a creației artistice. Asemenea critici sunt călăuze sigure și interpreți fideli ai gândirii tale proprii.

Multi cititori, cu prețuirea necesară, pot aprecia singuri, fără a fi îndrumați de critici, valoarea reală a unei opere literare.

Impresionismul a devenit o nouă manifestare intelectuală, o creație artistică proprie, iar critica lui Sainte-Beuve sau a lui Taine, Jules La-maitre sau Remy de Gourmont e tot așa de folosită și tot așa de prețioasă, ca lucrare literară, ca și opera lui Hugo, Balzac și Flaubert.

Impresionismul devine prin critica cel din urmă produs al spiritului și al conștiinței artistice. El domina arta de azi, fără contestație, în toate domeniile.

G. Niculescu-Varone

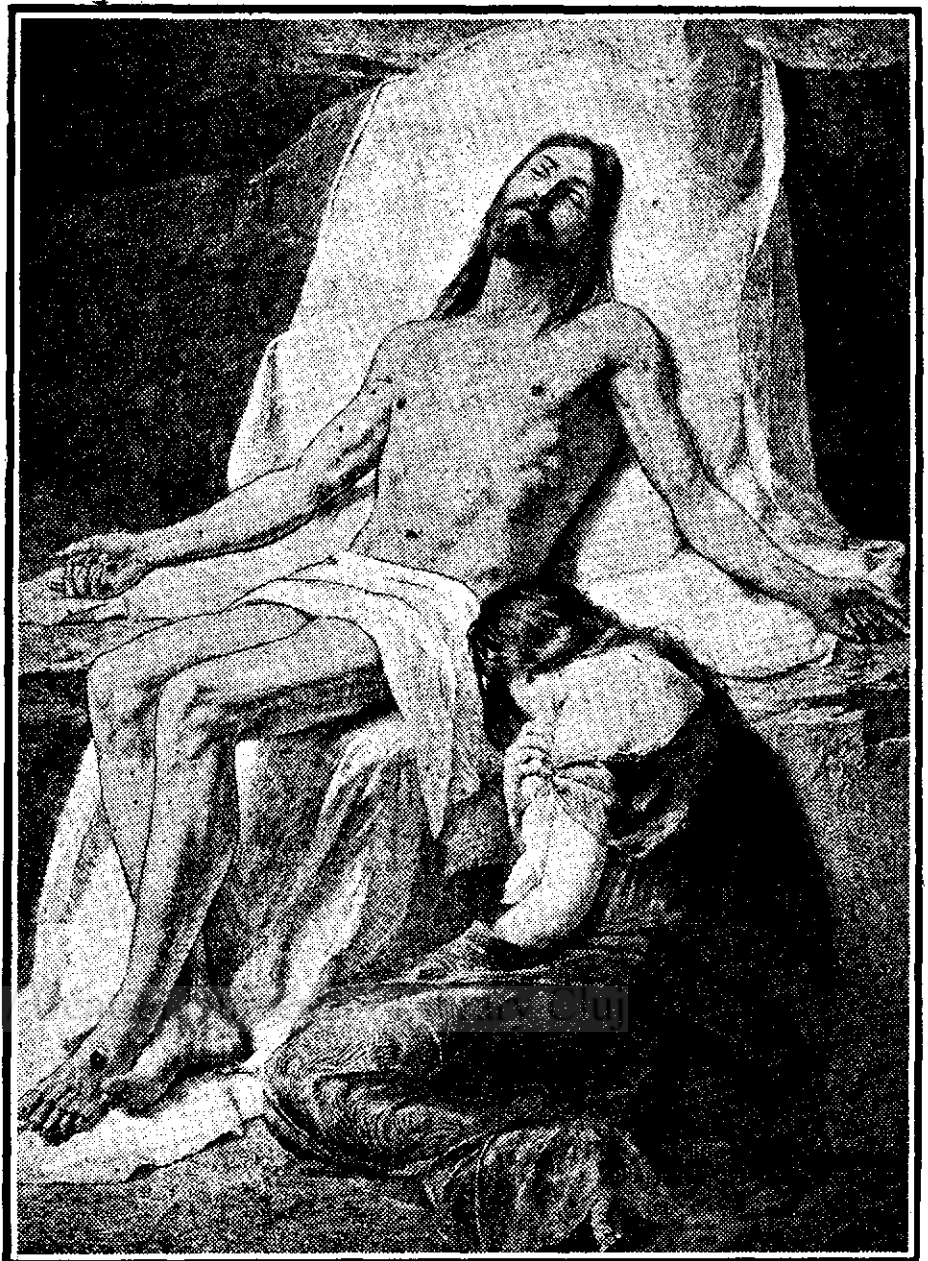
SONET

*Când zâmbitoare m-ai ieșit în cale
Era ca și acum tot primăvară.
Cocorii duși, veneau în cârduri, iară,
Și cântec răsuna pe'ntr-o vale.*

*Și-atunci, ca și acum pe bolta clară,
In nopțile senine — aceleași stele pale
Se țineau tăcut., și tot cu ace'asi jale
Cânta pârâul tainic dela moară...*

*De-atunci nu-ți mult., și totuși cât îmi
[pare!
Trei primăveri cu nopți și-amuzouri
[line.
Svârlite'n valul vremii călătoare;*

*Și'n drumul lor nebun spre-albastră
[zare
Din sbor te-au smuls, pe veci chiar și
[pe tine,
Iubita mea, cea mai frumoasă floare.,
George Nedelea*

Vezi articolul : Săptămâna Patimilor în pictură.

Impăcarea

de François Coș péc

Domnul și doamna Gridel deși erau căsătoriți nu se văzuseră de vreo trei ani. De aceia scoaseră fiecare o exclamație de uimire pomenindu-se de odată față în față în Avenue de l'Opéra.

— Elena !..

— Raoul !..

Acesta urmă numai decât :

— Ce mai faci ?

— Bine mulțumesc.. Sunt fericită că te-am întâlnit.

— Si eu sunt încântat, draga mea...

Îmi dai voie să-ți ofer un ceai.

— O ! dacă ne-ar vedea lumea împreună, ce-ar zice ?.. Mai bine să ne pîmbăm puțin...

Porniră câțive rași în tăcere. După câteva secunde Raoul reluă :

— Ți-ai regăsit liniștea ?

— Asta e o întrebare pe care ași fi trebuit să ți-o pun d-tale..

— Mie ? Și pentru ce ?

Elena reluă zâmbind :

— Fiindcă d-ta aveai nevoie de libertate...

— Se poate.. recunoaște însă că nu eram făcuți să trăim împreună.

— Am recunoscut-o...

— E drept. Ne cicăleam toată ziua..

Pe urmă ne-am despărțit ca doi tovarăși a căror asociație n'a putut să meargă dar care totuși și-au păstrat o stimă și o afecțiune reciprocă...

Urmă o cină de tăcere, după care doamna Gridel reluă :

— Și acum ești mulțumit ?.. Lucrezi ? Gridel răspunse, întorcând privirea :

— Da..

— Cu toate astea mi se pare că nu prea ai publicat mare lucru.

— Ei da, nu lucrez de loc!.. Nu fac nimic.. Nu pot.. A! am vrut să muncesc ca în trecut când nu eram însurat și totuși nu pot.. Mă plictisesc.. Nu pot să mai rămân acasă.. Fug cât pot mai departe de casă.. Și când mă întorc trebuie să îndur prezența nesuferită a unei slujnice care nu știe să-mi îngrijească lucrurile. Toată casa e plină de praf.. De aceea mi-am procurat o cârpă pe care o țin într'un sertar și cu care îmi curăț mobilele.. În fine ce să-ți spun, am moștenit apucăturile d-tale.. Tii minte.. Toată ziua erai în spatele meu să rânduiești lucrurile din biuroul meu..

Și praful!.. Erai o dușmană neîmpăcată a lui și cu toată lupta întreprinsă împotriva lui, nu reușai niciodată să-l învingi..

— Da, da știu, îngână E'ena clătind capul.. Dar știi că e timpul să întrerupem convorbirea noastră.

— O! de ce așa repede.. De ce nu vrei să iei un pahar de ceai cu mine?..

Ea zâmbi:

— Fiindcă n'ar fi convenabil.

Apoi, după o clipă de tăcere ea zâmbi din nou și adăugă:

— Dar știi ceva.. Suntem la doi pași de casa mea.. Paharul acesta de ceai am să ți-l ofer eu însămi..

— A! ia! o idee strașnică.

Apartamentul doamnei Gridel era foarte bine rânduit și mobilat cu mult gust. Dar imediat Raoul observă că era ceva schimbat în felul de viață al soției lui. Numai era aceeași ordine din trecut. Instinctiv el trecu degetul pe o masă de marmoră care se afla în mijlocul odăiei și constată că masa era plină de praf.

Elena care urmărise privirea lui, surprinse gestul lui Gridel. Ea se impurpură la față și rosti:

— Ce trebuie să crezi despre mine?.. M'am schimbat mult, nu e așa?.. Ce vrei.. Nu mai am nici o trăzere de inimă pentru ordinea care te enerva atâtă odinioară.. La ce mi-ar servi ca azi când sunt singură?

Raoul luă mâna soției lui și îi zise:

— Draga mea Elena, am fost mai aproape unul de altul de cât ne-am închinat.. Și dovada e că ne-a fost deajuns ca să ne năvăsim pentru ca să ne simțim stăpânii.. Ne-am comunicat reciproc, tot ceea ce purtăm în suflet.. Și poate că, odată, cu timpul.. vom putea stabili o medie între noi.

— O medie suportabilă? Întrerupse Elena cu un zâmbet micșor.

— Și care ne va produce o mare mulțumire.. Vrei tu să încercăm?

— Dar tu vei lucra cel puțin?

— Dacă țieși spune de voi avea senul că sunt un egoist.. Nu trebuie să facem planuri..

— Ai dreptate, aceasta este adevărata înțelepciune.

— Și acum draga mea, zise Raoul după ce amândoi soți se îmbrățișară, du-te și pregătește ceaiul.. Mi-aduc aminte că-l preparai foarte bine.

Trad. de C. A. I. Gh.

Înțelepciunea vreiască

Cartea proverbelor

Extrase din cărțile sfinte

Este o plăcere pentru cel drept să practice dreptatea.

Există aur, există perle, dar buzele înțelepte sunt nestimate.

Mă sărută pe buze acel care îmi răspunde cuvinte adevărate.

Nu este rațiunea care îi place prostului, ci aceasta-i ecoul ideilor sale.

Acela care răspunde înainte de a fi

ascultat, arată nebunia sa și merită să fie confundat.

***

Când un înțelept vorbește cu un prost, fie că se supără sau râde, nu se vor înțelege.

Ferul ascute ferul, așa și omul ascute omul.

Săracul este odios chiar și amicului său.

Inima cunoaște propriile mâhniri și un străin nu poate să-i împartă bucuria.

***

Chiar și în răs, inima găsește durere.

***

Inima fericită este un ospăț continuu.

***

Pe prieten îl iubești în orice vreme, în nenorocire el devine frate.

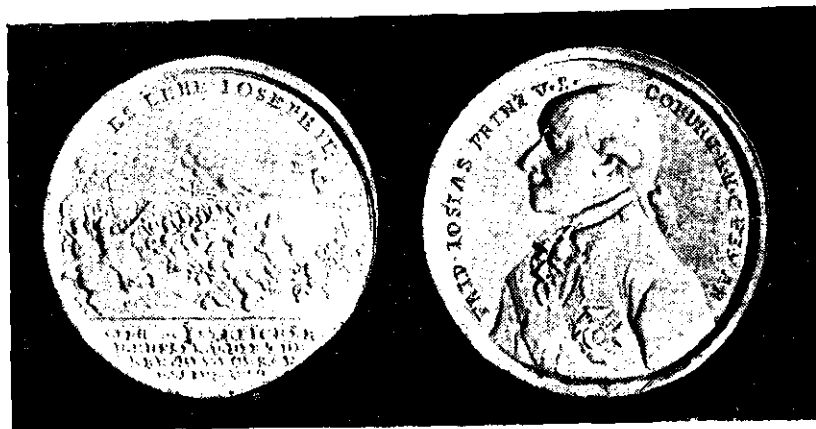
Un inel de aur în râțul porcului, astfel este femeia frumoasă și proastă

Trad. Paul B. Marian

Cronica medalistică

de C. A. ORĂȘIANU

1789. Medalia bătăliei dela Focșani între armatele ruso-austriace contra turcilor

(Col. St. Capsa)

Pământul țărilor române a fost de mai multe ori teatrul războelor dintre alte țări.

Așa a fost și în anul 1789, când la Focșani s'a dat o bătălie între armatele ruso-austriace și cele turcești, care au fost învinse. Cu ocazia acestei bătălii, s'au bătut în vreme, medalii comemorative de 48 m.m. de aramă și de un aliaj de plumb cu bismut.

Avers. Bustul cu profilul spre stânga al împăratului Austriei Iosef al II-lea, pe margine inscripția: FRIDRICH IOSEPH PRINZ V. S. COBURG, K. K. G. FE. MAR. Bustul în partea unde sfârșește mâna are litera R. Desigur inițiala numelui gravorului.

Revers. Un câmp de bătăe, pe care se luptă cavaleria austro-rusă cu cea turcească.

În dosul cavaleriei se zăresc trupe de infanterie.

Dedesubt pe patru rânduri legenda: SIEG. D. OESTREICHER. U. RUSSEN. U. DIE TURKEN BEY FOKSAN D. 31 IUL. 1789. Deasupra: ES LEBE IOSEPH II.

O curiozitate: în partea de jos a acestei medalii, care e de plumb cu bismut, are străbătut dintr'o parte în alta un rîț de aramă ce corespunde la avers în partea de jos a bustului sub decorație și la revers în dreptul literelor UL din legenda 31 IUL. 1789.

1859. Medalia „Deputatul este inviolabil”

După alegerea lui Alexandru Ion Cuza ca domn al Moldovei la 5 Ianuarie 1859, Camera din București în ziua de 24 Ianuarie l'a proclamat și ea domn.

Acest fapt după cât s'a dovedit până acum este actul politic cel mai de seamă. Datorită lui, mica Românie înghebată cu timiditate la 1859, a putut să afirme cu tărie la 1916 dreptul ca românii și teritoriile românești aflate în afara granițelor ei, să se alipească și să formeze o Românie Mare la 1918.

Cu ocazia marului act dela 24 Ianuarie 1859 s'au bătut medalii de ar-

gint în mărime de 51 m. m.

Avers. În mijloc mărele Munteniei (vulturul având în ghiare spada și sceptrul) și Moldovei (capul de bou cu steaua între coarne). Deasupra oramură de laur peste care e o coroană domnească. Dedesubtul măreilor sunt două ramuri de lauri legate la un cap cu o panglică.

În marginea de jos inscripția: XXIV. IANUAIU. DCCCCLIX.

Revers. În mijloc pe c'nei rânduri legenda: DEPUTATUL ESTE — INVIOLEBILU — ARTICOLUL VXX. ALU — CONVENTIUI.

și: Aici, urmă el arătându-mi odaia lui goală și rece, amantul cel mai înflăcărat care s'aprinde într'altă parte pentru o vorbă și scoate sab'ia pentru un nimic, se roagă în fața mea cu mâinile împreunate! Aici negustorul cel mai trufaș, aici femecea cea mai mândră de frumusețea ei, aici militarul cel mai orgolios, toți se roagă cu ochii în lacrimi, sau de turbare sau de durere. Aici se roagă artistul cel mai celebru și scriitorii ale căror nume sunt făgăduite posterității. Aici însfârșit, adaugă el ducându-și mâna la frunte, se află o balantă în care se cântăresc toate moștenirile și interesele întregului Paris. Spune-mi dacă mai crezi acum că nu se ascund fericiți sub masea asta albă de a cărei impasibilitate te-ai mirat așa de des? sfârși el întinzând spre mine fața lui palidă care pareă mirosea a argint.

M'am întors în odaia mea uluit. Bătrânul ăsta pipernicit și uscățiv crescuse cât un munte. Se schimbase în ochii mei într'o imagine fantastică în care se personifica puterea aurului. Viața, oanteni, îmi inspirau groază. Așa dar, totul să se reducă la bani? mă întebam eu necontenit. Mi-aduc aminte că n'am putut s'adorm decât foarte târziu. Nu-mi eșea din gând frumusețea contesei. Mărturisesc spre rusinea mea că ea întuneca cu totul imaginea simplei și curatei fapturi

NOROCUL

(după Baudelaire).

Ca să ridic așa povară
Dă-mi tu, Sisif, a ta voință.
Vreau să lucrez cu stăruință
Dar Artă-i lungă, Timpul sboară,

Nu către vre-un mormânt celebru
Ci către un fintirim uitat
Biet sufletu-mi îndoliat
Se'ndreaptă'n ritm de marș funebru.

O! câte nestimate care
Dorm pe vecie părăsite
În întuneric și uitare!

Și câte flori cu mândră haină
Nu-și risipesc nebănuite
Parfumul dulce ca o taină.

Ana Codreanu Niculescu

închinată muncii și vieții umilite; dar a doua zi de dimineață, prin negura risipită a somnului, dulcea Jenny îmi apăru în toată frumusețea ei, și de-atunci nu m'am mai gândit decât la dânsa.

— Vrei un pahar cu sirop? zise vicontesa întrerupând pe Derville.

— Bucuros, răspuse el.

— Dar nu văd nimic în povestea d'ale care să ne privească, zise doamna de Grandlieu sunând clopotelul.

— Ei drace! exclamă Derville, scoțând injurătura lui obișnuită, pun rămășag că o să trezesc pe d-ra Camilia spunându-i că fericirea ei atârna odinioară de tafa Gobseck; și cum el a murit în vârstă de 89 de ani, domnul de Restaud va intra în curând în stăpânirea unei averi imense. Aici însă trebuie să vă dau oarecari lămuriri. Pe Jenny Malvaut... o cunoașteți, e nevasta mea!

— Bietul băiat, glumi vicontesa, ar fi în stare s'o mărturisească în fața a douăzeci de inși, cu sinceritatea lui admirabilă. — Aș striga o Universului întreg, răspuse avocatul.

— Bea, bea bunul meu Derville. N'o să fii niciodată decât cel mai bun și cel mai fericit dintre oameni.

— Te-am lăsat în strada Helder la o contesă întrerupse unchiul redestepându-se dintr'o ușoară atipire. Ce ai făcut acolo?

— Câteva zile în urma convorbirei cu bătrânul olandez, îmi trecui teza reluă Derville. Mi-am luat licența în drept, și m'am înscris în barou. Increderea pe care bătrânul avar o avea în mine creștea din ce în ce mai mult. Îi dam consultații gratuite asupra afacerilor spinoase în cari se angaja după date sigure, și cari ar fi părut rele tuturor practicienilor.

Omul ăsta, asupra căruia nimeni n'ar fi putut să aibă nici cea mai mică putere, asculta cu oare-care respect

Honoré de Balzac

GOBSECK

Traducere de Const. A. I. Ghica

— Urmare —

Acolo, între noi, dăm pe față misterele finanțelor. Nici o avere nu poate să ne mintă, cunoaștem secretele tuturor familiilor or. Avem un fel de CARTE NEAGRA în care înscrinem notele cele mai importante asupra creditului public, asupra băncilor, asupra comerțului. Cazuisti ai Bursei, noi formăm un Sfânt-Oficiu care judecă și analizează acțiunile cele mai neînsemnate ale tuturor oamenilor cari au vre-o avere oarecare, și nu ne înșelăm niciodată. Unul supraveghează fondul judiciar, altul fondul financiar, un altul fondul administrativ, un al patrulea fondul comercial. Eu am supraveghearea fiilor de familie, a artiștilor, a oamenilor de lume, a judecătorilor, partea cea mai emoționantă a Parisului. Fiecare ne destăinuiește secretele vecinului. Pasiunile înșelate, vanătățile rănite, sunt vorbărețe. Vițiile, dezamăgirile, răzbunările, sunt cei mai buni agenți de poliție. Ca și mine, toți confratii mei s'au desfătat cu toate, s'au săturat de toate și-au ajuns să nu iubească puterea și banii decât pentru putere și pentru bani, în ei în-

Om milos

Adevărata cauză

— Ivă... Sa te învaț minte... să te mai tuizi „a la garçonne”
și să-ți prăpădești părul!... — Dă-te jos Bubică, nu vezi că rupem caciupeaua ?..

sfaturile mele. Dar e adevărat, că e totdeauna în zădărnici în sfârșit în ziua în care am fost numit notar șef al biuroului în care lucram de 3 ani părăsind casa din strada des Grès, și mă stabili la patronul meu care-mi dădea masă, casă și 150 de lei pe lună. A fost o zi frumoasă aceea! Când mi-am luat rămas bun dela cămătar, nu-mi arătă nici amicitie nici dispăcere și nici nu mă pofti să vin să-l văd: îmi aruncă numai una din acele priviri cari, la el păreau înfrucătvă că trădează darul profetiei. După opt zile primii vizita fostului meu vecin, îmi aducea o afacere destul de grea, o expropriere: continuă să-mi ceară consultății gratuite și o făcea cu atâta lipsă de jenă, ca și când m'ar fi plătit. La sfârșitul celui de-al doilea an, patronul meu, om de petreceri și risipitor, se găsi într'o mare strâmtoare și fu silit să-și cedeze biurul. Cu toate că pe atunci bioururile de notariat nu dobândiseră valoarea colosală pe care o au astăzi, patronul meu îl ceda cerând numai o sută cinci-zeci de mii de lei. Un om activ, instruit, inteligent, nu putea să trăiască în chip cinstit, să plătească dobânda acestei sume și să achite toată datoria în 10 ani, dacă ar fi izbutit să inspire încredere cuiva. Eu, al șaptelea copil al unui mic burghez din Noyon, n'aveam nici un ban, și nu cunoșteam în

lume alt capitalist în afară de tata Gobsek. Un gând ambițios și nu știu ce rază de speranță în dătură curajul să mă duc la dânsul. Într'o seară deci o luai domol spre strada des Grès. Inima îmi bătea cu putere când am bătut la poarta casei lui posomorâte. Îmi aminteam de tot ce-mi spusese odinioară bătrânul avar, într'un timp când eram departe de a bănuși violenta frământărilor cari începeau în pragul acestei case. Așa dar mă duceam și eu să-l rog ca atâția alții!

Ei bine nu! Îmi zisei, un om cinstit trebuie să-și păstreze oriunde demnitatea. Nu trebuie să comiți o lasitate pentru toate averile lumii. Să ne arătăm tot așa de pozitivi ca și dânsul. Din ziua plecării mele tata Gobsek închiriasse și odaia mea ca să nu mai aibă vecin; în mijlocul ușei făcuse o mică ferestruce cu gratii, și nu-mi deschise decât după ce mă recunoscu.

(Va urma)

„UNIVERSUL LITERAR”
PREMIILE FILATELICE
Pe luna Aprilie 1925
CUPON No. 4

Crème Simon

CREMA SIMON
Această cremă igienică și binefăcătoare albește și înmoale pielea dându-i o mișcare și o catifelare fără pereche. Ea conservă tenului frumusețea și trăge simțul tinereții.

CREMA SIMON
face să dispară toate micile alterări ale epidermei: crăpături, degerături, roșeață, părți, etc. Crema trebuie ținută pe pielea încă umedă.

Pudră și Săpunuri Simon

Universul Literar
Cuponul Nr. 20
Strângeți complet aceste cupoane și veți lua parte la premiile „Universului” printre cari și 3 CASE. Tragerea în primăvară